

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2026 елның «23» апреленнән

№ 12

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында
Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби
операциядә катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча
комиссия төзү турында

Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча Россия Федерациясә Хөкүмәте Рәисенең Беренче урынбасары тарафыннан расланган 2025 елның 30 августындагы МД-П4-32257 номерлы бердәм тәкъдимнәр нигезендә, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Татарстан Республикасында күренекле шәхесләр һәм истәлекле вакыйгалар истәлеген мәңгеләштерү буенча ведомствоара комиссия утырышының 2026 елның 21 мартындагы ЛФ-12-105 номерлы беркетмәсен үтәү йөзеннән, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Уставы нигезендә карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча комиссия төзүгә һәм 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча комиссия турында Нигезләмәне 2 нче кушымта нигезендә расларга.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда <https://pravo.tatarstan.ru>, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында <https://novosheshminsk.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карар имза куелган көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Советы аппараты җитәкчесенә йөкләргә.

Башлык

Е.А. Гарнавский

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль
районы Башлығының
2026 елның «23» апрелендәге
12 номерлы карарына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасының Яңа Чишмә муниципаль районында
Ватанны саклаучыларның, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус
хәрби операциядә катнашучыларның хәтерен мәңгеләштерү буенча
комиссия составы

Тарнавский Егор Александрович	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башлығы, комиссия рәйсе
Бутина Анна Ивановна	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары, комиссия рәйсе урынбасары (киләшү буенча)
Попкова Надежда Ивановна	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башлығы урынбасары, комиссия рәйсе урынбасары
Кузнецов Олег Витальевич	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге башлығы, комиссия секретаре (киләшү буенча)
Комиссия әгъзалары:	
Васильева Светлана Анатольевна	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Иҗтимагый Советы рәйсе (киләшү буенча)
Гурьева Наталья Николаевна	Татарстан Республикасы Хезмәт, мәшгульлек һәм социаль яклау министрлығының Яңа Чишмә муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге башлығы (киләшү буенча)
Исхакова Луиза Камил кызы	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең беренче урынбасары (киләшү буенча)

Кәбирова Диләрә Нәкыйп кызы	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм ТКХ бүлеге башлыгы (киләшү буенча)
Коцын Сергей Сергеевич	Татарстан Республикасының Чистай шәһәре, Чистай һәм Яңа Чишмә районнары хәрби комиссары (киләшү буенча)
Маланчева Снежана Александровна	«Ватанны саклаучылар» махсус хәрби операциядә катнашучыларга ярдәм итү дөүләт фондының Татарстан Республикасы буенча Яңа Чишмә муниципаль районындагы филиалының социаль координаторы (киләшү буенча)
Нәжметдинова Әлмирә Инсаф кызы	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Советының социаль, агросәнәгать һәм азык-төлек сәясәте буенча даими комиссиясе рәисе (киләшү буенча)
Скоков Александр Алексеевич	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы ветераннар (пензионерлар) Советы рәисе (киләшү буенча)
Фәйзуллин Илдар Ханнат улы	Татарстан Республикасының Яңа Чишмә муниципаль районы Советы аппараты житәкчесе
Фасахов Ринат Рифгать улы	Татарстан Республикасының Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (киләшү буенча)

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль
районы Башлыгының
2026 елның «23» апрелендәге
12 номерлы карарына
2нче кушымта

Татарстан Республикасының Яңа Чишмә муниципаль районында Ватанны саклаучыларның, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучыларның хәтерен мәңгеләштерү буенча комиссия турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында Ватанны саклаучыларның хәтерен мәңгеләштерү буенча комиссиянең (алга таба – Комиссия) составын, бурычларын, хокукларын һәм эшчәнлек тәртибен билгели.

1.2. Комиссия Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башлыгы каршында төзелгән даими эшләрчә коллегиаль киңәшмә органы булып тора.

1.3. Комиссия Ватанны саклаучыларның, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучыларның (алга таба – Ватанны саклаучылар) хәтерен мәңгеләштерү, тарихи дәрәҗәләргә саклау, гражданның патриотик тәрбия бирү, шулай ук исән һәм һәлак булган Ватанны саклаучыларга рәхмәт һәм хөрмәт белдерү максатында оештырыла.

1.4. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, «Ватанны саклаганда һәлак булганнарның хәтерен мәңгеләштерү турында» 1993 елның 14 гыйнварындагы 4292-І номерлы Федераль законга, Россия Федерациясе Хөкүмәте Рәисенә Беренче урынбасары тарафыннан расланган «Ватанны саклаучылар, шул исәптән һәлак булган (вафат булган) махсус хәрби операциядә катнашучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча бердәм тәкъдимнәр» 2025 елның 30 августындагы МД-П4-32257 номерлы документка, әлеге Нигезләмәгә, шулай ук башка норматив-хокукый актлар таяна.

1.5. Ватанны саклаучыларның хәтерен мәңгеләштерүнең төп формалары 1993 елның 14 гыйнварындагы № 4292-І «Ватанны саклаганда һәлак булганнарның хәтерен мәңгеләштерү турында» Россия Федерациясе Законының 2 статьясында билгеләнгән һәм, шул исәптән, түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- мемориаль музейлар булдыру;
- музейларда экспозицияләр булдыру яки тулыландыру;
- мемориаль такта, һәйкәл, стела,obelisk урнаштыру;
- Ватанны саклаганда һәлак булганнарның калдыкларны күмү һәм башка урынга яңадан күмү, хәрби каберләргә саклау һәм төзекләндерү, Ватанны

саклаганда һәлак булганнарны яңадан күмүнең башка урыннарын булдыру, саклау һәм төзекләндерү, кабер ташлары, һәйкәлләр, стелла,obeliskлар, башка мемориаль корылмалар һәм һәлак булганнарны мәңгеләштерүче объектлар урнаштыру;

- Ватанны саклаганда һәлак булганнарның батырлығына тарихи яктан бәйле аерым территорияләрне саклау һәм төзекләндерү;

- билгесез хәрби каберлекләрне һәм күмелмәгән калдыкларны ачыклауга, Ватанны саклаганда һәлак булган һәм хәбәрсез югалган кешеләрнең исемнәрен билгеләүгә, аларның исемнәрен һәм алар турында башка мәғлүматларны Хәтер китабына һәм тиешле мәғлүмати системаларга кертүгә юнәлтелгән эзләнү эше үткәру;

- массакуләм мәғлүмат чараларында һәм «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә Ватанны саклаганда һәлак булганнар турында материалларны бастырып чыгару, аларның батырлыкларына багышланган сәнгать һәм әдәбият әсәрләре булдыру, күргәзмәләр оештыру;

- Ватанны саклаганда һәлак булганнарның исемнәрен урамнарға һәм майданнарға, географик объектларға, оешмаларға, шул исәптән мәгариф оешмаларына, учреждениеләргә бирү;

- Ватанны саклаганда һәлак булганнарның исемнәрен мәңгеләштерүче истәлекле даталар билгеләу.

1.6. Тамаша-массакуләм билгеләнештәге биналарда (театрлар, кинотеатрлар, музейлар, сәнгать галереяләре) мемориаль такталар куелмый.

1.7. Ватанны саклаучыларның тормышы һәм эшчәнлегенә белән бәйле биналарда һәм корылмаларда истәлекле билгеләр һәм такталар кую - Ватанны саклаучыга (Ватанны саклаучылар төркеменә) бер генә билге кую тәкъдим ителә.

Шул ук вакытта һәлак булган Ватанны саклаучы истәлегенә мемориаль корылма төзүне Россия Федерациясә законнары нигезендә рәсми документлар белән расланган тарихи вакыйгадан яисә мәңгеләштерелүче затның вафатыннан соң 2 елдан соң гына гамәлгә ашырырга киңәш ителә.

Күренекле шәхес яки вакыйга истәлегенә торак пункт чикләрендә, кагыйдә буларак, бер генә мемориаль корылма урнаштырыла.

Әгәр шәхеснең хәтерә инде башка формаларда мәңгеләштелгән булса (учреждениегә мәңгеләштерелә торган зат исәмен бирү, аның хөрмәтенә урамның, скверның исәмен үзгәртү, һәйкәл, бюст кую) мемориаль корылмалар, гадәттә, урнаштырылмый.

1.8. Комиссиянең эшчәнлегенә ачыклык, уңайлылык, ышанычлылык һәм үз эшчәнлегенә турында мәғлүматны үз вакытында тәкъдим итү принципларына нигезләнә.

2. Комиссиянең эшчәнлегенә төп юнәлешләре

2.1. Ватанны саклаганда һәлак булганнарның хәтерән мәңгеләштерүгә юнәлтелгән тәкъдимнәренә һәм проектларны карау.

2.2. Яңа Чишмә муниципаль округының монументаль характердагы һәйкәлләрен, архитектура яки башка корылмаларын күчерү һәм сүтү буенча карарлар кабул итүдә һәм бәхәсләшүдә катнашу.

2.3. Яңа Чишмә муниципаль районында һәлак булганнарның хәтерен мәңгеләштерүче һәйкәл корылмалары, һәйкәлләр, истәлек такталары, башка истәлек билгеләрен булдыру, урнаштыру һәм сүтү тәкъдимнәрен карау.

2.4. Мемориаль корылмаларны, һәйкәлләрне, истәлек такталарын һәм башка истәлек билгеләрен саклауга караган реставрация һәм ремонт эшләрен үткөрү буенча мәсьәләләрне һәм тәкъдимнәрне кертү һәм фикер алышу.

2.5. Ватанны саклаганда һәлак булганнарның жирләнү урыннарын саклау һәм төзекләндерү, шулай ук хәрби жирләү урыннарын саклау һәм төзекләндерү турында тәкъдимнәрне карау.

2.6. Урамнарға һәм мәйданнарға, оешмаларға, шул исәптән мәгариф оешмаларына, учреждениеләргә Ватанны саклаганда һәлак булганнарның исемнәрен бирү турындагы тәкъдимнәрне карау.

2.7. Ватанны саклаучылар истәлеген мәңгеләштерү буенча башка чаралар турындагы тәкъдимнәрне карау.

2.8. Ватанны саклаучылар истәлеген мәңгеләштерү формаларының кабул ителгән һәм каралган тәкъдимнәре буенча уңай яки тискәре карар кабул итү.

2.9. Комиссиянең вәкаләтенә кERGән мәсьәләләр буенча карарлар кабул иткәндә ижтимагый фикерне исәпкә алу һәм анализлау.

3. Ватанны саклаучылар хәтерен мәңгеләштерү буенча карарлар кабул итүнең нигезләре булган критерийлар

3.1. Сайлап алу критерийлары түбәндәгеләр:

- сугыш хәрәкәтләре барышында, башка хәрби бурычларны үтәгәндә яисә Ватанны саклау буенча хезмәт бурычларын үтәгәндә һәлак булучылар;
- башка дәүләтләр территориясендә хәрби бурыч үтәгәндә һәлак булу;
- күрсәтелгән нәтижеләрнең кайчан булуына карамастан, Ватанны саклаганда алган яралардан, контузияләрдән, имгәнүләрдән яисә авырулардан килгән үлем, шулай ук хәрби хәрәкәтләр барышында, башка сугышчан бурычларны үтәгәндә яисә хезмәт бурычларын үтәгәндә хәбәрсез югалу;
- Ватанны саклаучы тарафыннан эшләнгән эшнең әһәмиятлелеге;
- Ватан алдында казанышларның булуы;
- Ватанны саклаучының Россия Федерациясе алдындагы казанышларын тарихи-архивлык һәм бүләкләү документлары белән раслау;
- Ватанны саклаучылар үзләренең хөрмәтен һәм дәрәжәсен югалтмыйча һәм Ватанга хыянәт итмичә, барлыкка килгән сугыш ситуациясе нәтижәсендә эсирлеккә төшөп һәлак булу, үлү.

4. Комиссия составы

4.1. Комиссия Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының жирле үзидарә органнары хезмәткәрләреннән һәм белгечләреннән, Яңа Чишмә муниципаль округы муниципаль учреждениеләре белгечләреннән, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә районы Советы депутатларыннан, ижтимагый һәм башка оешмалар вәкилләреннән (килешеп) формалаштырыла.

4.2. Комиссия составы Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башлыгы карары белән раслана. Комиссия рәистән, рәис урынбасарыннан, секретареннән һәм Комиссия әгъзаларыннан тора.

Комиссия утырышында дәүләт власте органнары вәкилләре, жирле үзидарә органнары, милек формасына бәйсез оешмалар, экспертлар һәм Комиссия утырышларында карала торган мәсьәләләрен хәл итүдә катнашу өчен киңәшче тавыш хокугы булган башка затлар чакырыла ала.

4.3. Комиссия эшчәнлеген житәкләүне Комиссия рәисе башкара.

Комиссия рәисе:

- Комиссия утырышларын жыя һәм алып бара;
- Комиссия эшчәнлеге белән гомуми житәкчелек итә;
- Комиссия утырышлары беркетмәләренә имза сала.

Комиссия рәисенең утырышта булмавы яки аның үз бурычларын үтәү мөмкинлеге булмаган очракта, Комиссия рәисенең бурычларын рәис урынбасары үти.

4.4. Комиссия әгъзалары каралган мәсьәләләр буенча фикер алышканда һәм Комиссия карарларын кабул иткәндә тигез хокукларга ия.

Комиссия әгъзалары бурычлы:

- Комиссия утырышларында катнашырга. Комиссия әгъзаларынның утырышларда катнашмавы Комиссия рәисе ризалыгы белән генә яисә нигезле сәбәпләр булганда гына рөхсәт ителә;

- Комиссия адресына кәргән мәсьәләләр буенча Комиссия кабул итә торган карарлар буенча фикер алышуда катнашырга;

- Комиссия тарафыннан карарлар кабул иткәндә тавыш бирүдә катнашырга;

4.5. Комиссия секретаре:

- Комиссия утырышына әзерлекне оештыра;

- Комиссия әгъзаларына Комиссия утырышларын үткәрү датасы, урыны һәм вакыты турында үз вакытында хәбәр итә;

- Комиссия рәисенең, аның урынбасарының йөкләмәләрен үти;

- Комиссия утырышы беркетмәсен алып бара һәм рәсмиләштерә;

5. Комиссиянең хокуклары

5.1. Комиссиянең вәкаләтенә кәргән мәсьәләләр буенча дәүләт власте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, учреждениеләрдән, Яңа Чишмә муниципаль районы оешмаларыннан мәгълүмат сорарга.

5.3. Комиссиянең вәкаләтенә кәргән мәсьәләләр буенча тиешле тәкъдимнәр әзерләү эшенә бәйсез экспертларны жәлеп итәргә.

5.4. Комиссиянең вәкаләтенә кәргән мәсьәләләр буенча ижтимагый фикер сораптыруны оештырырга.

5.6. Комиссиянең вәкаләтенә кәргән мәсьәләләр буенча массакуләм мәгълүмат чараларында хәбәрләр бастырырга.

6. Комиссия эшчәнлеге тәртибе

6.1. Комиссия Ватанны саклаучылар истәлеген мәңгеләштерү мәсьәләләрен, шул исәптән инициаторлардан (гражданның, дәүләт, дәүләт-жәмгыять (ижтимагый) берләшмәләре һәм оешмаларыннан (алга таба - гражданның, оешма) килгән тәкъдимнәргә (гаризаларны) карый.

6.2. Комиссиягә тәкъдим ителә торган документлар исемлеге:

- гражданның (оешманың) гаризасы;

- мәңгеләштерелә торган Ватанны саклаучы турында тарихи яки тарихи-биографик белешмә;
- вакыйганың яки мәңгеләштерелә торган затның казанышларының дөреслеген раслаучы архив, бүләк документлары күчермәләре;
- мәңгеләштерү формасы турындагы тәкъдим;
- мәңгеләштерелә торган затның мәңгеләштерү урыны буенча яшәгән чорын күрсәткән йорт кенәгәсеннән өземтә;
- гариза белән мөрәжәгать итүче оешманың эшне финанслау турындагы язма йөкләмәсе;
- гариза белән мөрәжәгать итүче гражданның эшләренә финанслау турындагы язма йөкләмәсе, яки финанслауны тормышка ашыру мөмкинлеге булмавы турындагы хәбәр.

6.3. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәмин итү Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге тарафыннан башкарыла.

6.4. Аеруча мөһим мәсьәләләргә хәл иткәндә Комиссия утырышына экспертлар, шул исәптән тиешле профиль белгечләре чакырыла ала.

6.5. Комиссия эшчәнлеген оештыру-хокукый формасы - инициаторлардан тәкъдимнәр килгән саен, ләкин елга ким дигәндә елга 2 тапкыр үткәрелә торган утырышлар.

Әлеге Нигезләмәнең 6.2 пункттында күрсәтелгән документлар кергән көннән бер айдан да соңга калмыйча үтенечнамәләргә карау буенча комиссия утырышы уздырыла. Үтенечнамәләргә карау нәтижәсендә Комиссия түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- үтенечнамәне хупларга һәм үтенечнамәне гамәлгә ашырган өчен җаваплы вазыйфай затларны, хәтерне мәңгеләштерү эшләрен үткөрү срокларын, тәртибен билгеләргә (чараларда катнашучы кызыксынган органнар һәм оешмалар исемлегенә, финанс-икътисадый чыгымнар күләмен билгеләү, эшләр башкару өчен финанс чаралары, көчләр бүлеп бирү һ. б.);

- өстәмә мәгълүмат һәм документлар алу ихтияҗы яки Комиссия тарафыннан билгеләнгән башка сәбәпләр аркасында гаризаны карауны Комиссия билгеләгән вакытка күчерергә;

- гариза бирүче оешмага (граждандың) вакыйга яки шәхес истәлеген башка формаларда мәңгеләштерүне тәкъдим итәргә.

6.6. Комиссия утырышы, әгәр анда аның эгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

6.7. Комиссия эгъзалары утырышта карап тикшерелә торган мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

6.8. Комиссиянең карарлары ачык тавыш бирү юлы белән, утырышта катнашучы Комиссия эгъзаларының күпчелек тавышлары белән кабул ителә. Комиссиянең карары күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигезлегендә Комиссия рәисе тавышы хәл итүче була.

6.9. Комиссия эгъзасы, Комиссия эгъзаларының күпчелек тавышлары белән кабул ителгән карар белән килешмәсә, карала торган мәсьәлә буенча аерым фикер әйтеп, аны язма рәвештә тәкъдим итә ала. Аерым фикер Комиссия утырышы беркетмәсенә куела.

6.10. Комиссия һәрьяклап фикер алыша һәм карауга тәкъдим ителгән һәр тәкъдимне бәяли. Комиссия әгъзаларының тәкъдимнәре ачык һәм аңлаешлы рәвештә формалаштырылырга тиеш, рәис тарафыннан комментарий язылырга тиеш. Йомгаклау һәм тәкъдимнәр утырышта катнашучы Комиссия әгъзаларының ачык тавыш бирүдәге күпчелек тавышлары белән кабул ителә. Ижади проектлар турында фикер алышу авторлар катнашында узарга мөмкин. Комиссия утырышында гражданныр, шул исәптән оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкилләре катнашырга хоуклы.

6.11. Утырыш барышы, тикшерүләр, тәкъдимнәр, кабул ителгән карарлар беркетмәдә теркәлә, ул Комиссия секретаре тарафыннан алып барыла һәм утырыш көненнән башлап 5 эш көне эчендә комиссия рәисе тарафыннан раслана. Беркетмә Комиссиянең эшчәнлегенә караган башка документлар һәм материаллар белән бергә Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегендә саклана.

6.12. Комиссия утырышлары беркетмәләре, хезмәтләр, тәкъдимнәр Комиссиянең секретаре тарафыннан имзаланан һәм Комиссия рәисе тарафыннан раслана.

6.13. Тәкъдимне карау нәтижәсендә Комиссия аның буенча уңай яисә тискәре бәяләмә бирә (хуплый яисә хупламый).

6.14. Комиссиянең бәяләмәләре, тәкъдимнәре алар кабул ителгән көннән алып 15 көн эчендә мөрәжәгатьләр авторларына, кызыксынган затларга, вазыйфаи затларга, шулай ук жирле үзидарә органнарының структур бүлекчәләренә үз компетенцияләре нигезендә карарлар кабул итү өчен жиберелә.

7. Мемориаль такталарны проектлау, төзү, урнаштыру һәм техник яктан тәэмин итү үтенечнамә биргән оешмалар яисә гражданныр тарафыннан бирелә торган үз акчалары яисә жәлеп ителгән акчалар исәбеннән башкарыла.

8. Ижтимагый биналарга (шул исәптән мэгариф оешмаларына) мемориаль такталар урнаштырганда төп материал итеп алтын төстәге язулар төшерелгән ак төстәге мәрмәр яки гранит кулланырга тәкъдим ителә.

9. Билгеләнгән объект жирле үзидарә органнары балансына куела, алар объектларның сакланышын һәм тиешле хәлдә тотылуын тәэмин итә.

9.1.1. Мемориаль корылмаларга инвентаризация комиссияләр тарафыннан кимендә 5 елга бер мәртәбә үткәрелә. Демонтажлау, алмаштыру яки реконструкцияләү беренче инициаторларның ризалыгы белән комиссия карары буенча гына мөмкин.